

z czynności oraz sprawozdań z kontroli w sprawach o szczególnym znaczeniu dla interesów Państwa — a także na żądanie Najwyższej Izby Kontroli i jej Delegatur — wszelkich materiałów z dokonanych czynności kontrolnych,

- b) powiadamianie przez wszystkie organa kontroli w miarę możliwości Delegatur Najwyższej Izby Kontroli o rozpoczęciu kontroli w terenie,
- c) udział we wspólnych kontrolach.

Organa Najwyższej Izby Kontroli mogą ponadto zgłaszać właściwym organom kontroli wewnętrznej wnioski o przeprowadzenie kontroli nieprzewidzianych w okresowych planach pracy.

§ 37. Departament Kontroli porozumiewa się z Ministerstwem Skarbu oraz właściwymi państwowymi bankami — w celu koordynacji kontroli i wykorzystuje materiał uzyskany przez te instytucje w związku z przeprowadzoną przez nie kontrolą finansową przedsiębiorstw. Do wyników kontroli związanych z wykonywaniem budżetu stosuje się odpowiednio § 31.

§ 38. 1) Organa kontroli wewnętrznej obowiązane są na żądanie Najwyższej Izby Kontroli i jej delegatur dostarczać im wszelkich materiałów z dokonywanych czynności kontrolnych, bez specjalnego upoważnienia Departamentu Kontroli.

2) Organa kontroli wewnętrznej obowiązane są na żądanie władz powołanych do ścigania przestępstw (jak: Władze Sądowe, Delegatury Komisji Specjalnej do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym, Urzędy Bezpieczeństwa Publicznego) dostarczać im bez specjalnego upoważnienia Departamentu Kontroli wszelkich materiałów, dotyczących przestępstw w tych wypadkach kiedy wymienione władze prowadzą dochodzenie w sprawach wykrytych w związku z dokonywaną kontrolą.

VIII.

Współpraca z kontrolą społeczną.

§ 39. 1) Kontrola wewnętrzna współpracuje z Radami Narodowymi przez udział przedstawicieli Rady Narodowej w kontroli przeprowadzanej na jej wniosek, a także w kontroli przeprowadzanej z inicjatywy kontroli wewnętrznej, jeżeli Rada uzna swój udział w tej kontroli za potrzebny.

Dla umożliwienia Radzie Narodowej powzięcia decyzji co do udziału w komisyjnej kontroli — inspektorzy kontroli wewnętrznej obowiązani są zawiadamiać właściwą Radę o rozpoczęciu kontroli. Nie dotyczy to kontroli doraźnych dla zbadania określonych spraw przeprowadzanych z inicjatywy organów kontroli wewnętrznej.

2) Organa kontroli wewnętrznej doręczają Radzie Narodowej odpisy protokołów z kontroli, przeprowadzanych na obszarze właściwości terytorialnej Rady Narodowej.

Nie dotyczy to protokołów z kontroli doraźnych dla zbadania określonych spraw przeprowadzonych z inicjatywy organów kontroli wewnętrznej bez udziału przedstawicieli Rady Narodowej. Poza tym organa kontroli wewnętrznej powiadamiają Prezydium Rad Narodowych o usunięciu uchybień stwierdzonych w wyniku kontroli przeprowadzonej z udziałem przedstawicieli Rady Narodowej.

IX.

Powolywanie, odwoływanie i przenoszenie pracowników organów kontroli.

§ 40. Dyrektora Departamentu Kontroli oraz jego zastępcę powołuje i odwołuje Minister Żeglugi. Wszystkich Kierowników Delegatur, naczelników wydziałów, inspektorów kontroli i im równorzędnych powołuje, odwołuje i przenosi Minister Żeglugi na wniosek Dyrektora Departamentu Kontroli, uzgodniony z Dyrektorem Departamentu Kadr.

§ 41. Inspektorzy kontroli, niezależnie od funkcji jakie sprawują we wszystkich organach kontroli nie mogą równoległe z obowiązkami kontrolnymi i w ciągu dwóch lat po ustaniu stosunku służbowego z organem kontrolnym, zajmować jakiegokolwiek stanowiska administracyjnego w jednostkach, które podlegały ich kontroli.

Inspektorom kontroli nie można również powierzać żadnych funkcji administracyjnych w jednostkach w skład których wchodzi.

O odchyleniach od powyższych zasad decyduje Komisja Kwalifikacyjna przy Radzie Państwa, do której należy w tych sprawach kierować odpowiednio uzasadnione wnioski za pośrednictwem Departamentu Kontroli Ministerstwa.

§ 42. Decyzje Komisji Kwalifikacyjnej, o których mowa w niniejszym rozdziale, nie naruszają ustawowych kompetencji Prezesa Rady Ministrów co do wyrażenia zgody na mianowanie i awansowanie urzędników, zgodnie z ustawą z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej z późniejszymi zmianami.

X.

Postanowienia końcowe.

§ 43. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w „Monitorze Polskim“.

Równocześnie traci moc obowiązującą zarządzenie Ministra Żeglugi z dnia 14 lipca 1947 r. w sprawie Tymczasowego Statutu Organizacyjnego Ministerstwa Żeglugi, w części do-

tyczącej kontroli wewnętrznej Ministerstwa Żeglugi (Dz. Urz. Min. Żegl. Nr. 1, poz. 7 z dnia 31.III.1948 r.).

PREZES RADY MINISTRÓW Józef Cyrankiewicz
PREZES NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

Franciszek Józwiak-Witold
A. Rapacki

MINISTER ŻEGLUGI

704.

ZARZĄDZENIE

PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 2 maja 1949 r.

w sprawie organizacji i funkcjonowania kontroli wewnętrznej w Ministerstwie Poczty i Telegrafów oraz urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach podległych, wydane w porozumieniu z Prezesem Najwyższej Izby Kontroli na wniosek Ministra Poczty i Telegrafów.

Na podstawie pkt. 7 uchwały Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1948 r. oraz równobrzmiącej uchwały Rady Państwa z dnia 5 maja 1948 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania kontroli wewnętrznej w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych oraz o jej współpracy z kontrolą państwową i społeczną (Monitor Polski Nr. 51, poz. 292 i 293) oraz zgodnie z art. 26 ustawy z dnia 9 marca 1949 r. o kontroli państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 74) — zarządzam co następuje:

I.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Zarządzenie niniejsze ustala szczegółową organizację, zakres działania i funkcjonowania kontroli wewnętrznej w Ministerstwie Poczty i Telegrafów, w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach podległych, oraz zasady jej współpracy z kontrolą państwową i społeczną.

§ 2. Kontrola wewnętrzna w Ministerstwie Poczty i Telegrafów i w przedsiębiorstwie państwowym „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“ zwana będzie w dalszym ciągu niniejszego zarządzenia „kontrolą“, jej organa — „organami kontroli“, zaś osoby powołane do jej wykonywania — „inspektorami kontroli“.

Określenia te winny być używane we wszystkich przepisach (zarządzeniach, instrukcjach, regulaminach, okólnikach i t. p.) Ministerstwa Poczty i Telegrafów w odróżnieniu od czynności inspekcji wykonywanych przez fachowe organa nadzoru (§ 3).

§ 3. Czynności inspekcji (prawo wydawania zarządzeń, odpowiedzialność za nadzorowaną jednostkę, ciągłość czuwania), stanowiące funkcję właściwych fachowych komórek organizacyjnych, zgodnie z pkt. 26 powołanej uchwały Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1948 r. sprawowane są niezależnie od kontroli, zorganizowanej i działającej na podstawie niniejszego zarządzenia.

§ 4. Organa kontroli wewnętrznej, z wyjątkiem organów na szczeblu Ministerstwa, nie mogą kontrolować jednostki administracyjnej, w skład której wchodzi — a przeprowadzane przez nie na zarządzenie kierownika władzy administracyjnej w jednostce organizacyjnej tego samego szczebla doraźnie i częściowe dochodzenia nie mają mocy prawnej aktu kontroli.

II.

Organizacja kontroli.

§ 5. Tworzy się następujące organa kontroli:

a) w Ministerstwie Poczty i Telegrafów — Samodzielny Wydział Kontroli, podległy bezpośrednio Ministrowi Poczty i Telegrafów,

b) w Dyrekcjach Okręgów Poczty i Telegrafów — samodzielne oddziały kontroli, podległe bezpośrednio Dyrektorom Okręgów Poczty i Telegrafów.

Minister Poczty i Telegrafów po uzyskaniu opinii Prezydium Rady Ministrów (Biura Organizacji i Spraw Osobowych) oraz w uzgodnieniu z Ministrem Skarbu i Prezesem Najwyższej Izby Kontroli ustala etaty osobowe poszczególnych organów kontroli wewnętrznej (resortowej).

§ 6. Całością kontroli w Ministerstwie Poczty i Telegrafów i przeds. państw. „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“ w zakresie organizacji, wyszkolenia, planowania i wykonywania kontroli oraz sprawozdawczości kieruje naczelnik Samodzielnego Wydziału Kontroli w Ministerstwie Poczty i Telegrafów, odpowiedzialny przed Ministrem Poczty i Telegrafów.

§ 7. Do szczególnych obowiązków i uprawnień naczelnika Samodzielnego Wydziału Kontroli w Ministerstwie Poczty i Telegrafów z tytułu kierownictwa kontroli należą:

a) wnioskowanie i opiniowanie w sprawach organizacji kontroli oraz w sprawach obsady personalnej na stanowiskach kontrolerskich (§ 41);

b) współpraca i bezpośrednie uzgadnianie w sprawach kontroli, a szczególnie w sprawie planu i sprawozdawczości kontroli z Najwyższą Izbą Kontroli;

c) wydawanie ogólnych instrukcji, wytycznych i t. p. w przedmiocie planowania kontroli (§ 24), w szczególności celem uniknięcia zbieżności kontrolowania przez organa różnych stopni kontroli co do czasu i przedmiotu kontroli oraz wytycznych, podręczników fachowych, wzorów i t. p. w sprawie wykonywania kontroli. me-

todyki kontroli i sprawozdawczości z uwzględnieniem przepisów specjalnej instrukcji, wydanej przez Ministra Poczty i Telegrafów w porozumieniu z Prezesem Najwyższej Izby Kontroli (pkt. 8 uchwały Rady Ministrów z dnia 26.IV. 1948 r.);

- d) sprawowanie ogólnego fachowego nadzoru nad wykonywaniem kontroli przez organa kontrolne wszystkich stopni;
- e) prawo żądania od wszystkich organów kontroli podległych Ministerstwu Poczty i Telegrafów wykonania określonych czynności kontrolnych;
- f) programowe szkolenie inspektorów kontroli, prowadzenie odpraw, instruktaży, egzaminów.

§ 8. Samodzielny Wydział Kontroli w Ministerstwie Poczty i Telegrafów prowadzi centralną ewidencję planów kontroli (§ 24) oraz kontroli wykonanych — na podstawie otrzymanych sprawozdań okresowych (§ 32).

III.

Zakres działania organów kontroli.

§ 9. Kontroli podlegają:

- a) wszystkie komórki Ministerstwa Poczty i Telegrafów oraz jednostki podległe lub nadzorowane (urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa),
  - b) przedsiębiorstwa, zakłady, instytucje pozostające pod zarządem Ministerstwa Poczty i Telegrafów lub jego jednostek organizacyjnych, względnie prowadzone przy udziale finansowym Ministerstwa Poczty i Telegrafów.
  - c) wszelkie inne przedsiębiorstwa, zakłady i instytucje osób fizycznych lub prawnych, bez względu na ich formę prawną i organizacyjną, wykonujące zadania zleczone na rzecz Ministerstwa Poczty i Telegrafów względnie na rzecz jednostek mu podległych lub przezeń nadzorowanych — w granicach tych zleceń,
  - d) urzędy, zakłady, instytucje i przedsiębiorstwa osób fizycznych lub prawnych, otrzymujące subwencje lub dotacje z budżetu Ministerstwa Poczty i Telegrafów w zakresie użycia tych subwencji lub dotacji.
- § 10. Minister Poczty i Telegrafów może zlecić organom kontroli wykonywanie kontroli innych zakładów, instytucji, organizacji i przedsiębiorstw nie wymienionych w § 9, z tytułu nadanych mu szczególnych uprawnień lub poruczonych mu szczególnych zadań państwowych w zakresie ustawowego działania resortu.

§ 11. Poszczególne organa kontroli (§ 5) są właściwe do wykonywania kontroli:

- a) Samodzielny Wydział Kontroli w Ministerstwie Poczty i Telegrafów — wszystkich jednostek organizacyjnych, urzędów, przedsiębiorstw, instytucji, zakładów, wymienionych w § 9, przy czym jednak do wszczęcia kontroli w komórkach organizacyjnych Ministerstwa wymagane jest osobne zlecenie Ministra P. i T.
W zasadzie jednak Samodzielny Wydział Kontroli jest powołany do planowej i systematycznej kontroli oraz do doraźnego badania i sprawdzania wykonawstwa z zakresu organizacji, administracji, gospodarki i rzeczowej działalności resortowej jednostek typu centralnego i na szczeblu bezpośrednio niższym. Kontrolę pozostałych jednostek przeprowadza w zasadzie wrywkowo lub w razie konieczności;
- b) samodzielne oddziały kontroli przy Dyrekcjach Okręgów Poczty i Telegrafów są powołane do planowej i systematycznej kontroli jednostek organizacyjnych państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“, podległych Dyrekcjom Okręgów Poczty i Telegrafów.

Organ kontroli w Ministerstwie Poczty i Telegrafów powołany jest do instruowania, normowania, koordynowania, nadzorowania oraz kontrolowania działalności organów kontroli wewnętrznej w podległych lub nadzorowanych przez Ministerstwo jednostkach.

§ 12. Organa kontroli są powołane do kontroli organizacji, administracji, gospodarki i funkcjonowania jednostek podlegających kontroli (§§ 9, 10 i 11) z punktu widzenia planowości, legalności, rzetelności, gospodarności i celowości.

§ 13. Dla wykonywania powyższych zadań organa kontroli przeprowadzają kontrolę:

- a) wstępną (czynności zamierzonych),
- b) faktyczną (czynności dokonywanych),
- c) następną (czynności dokonanych).

§ 14. Szczegółowy zakres i sposób wykonywania kontroli wstępnej, faktycznej i następnej ustali instrukcja Ministra Poczty i Telegrafów wydana zgodnie z pkt. 8 powołanej na wstępie uchwały Rady Ministrów w porozumieniu z Prezesem Najwyższej Izby Kontroli, a także w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w odniesieniu do spraw finansowych. Instrukcja ta winna być przesłana do wiadomości Prezydium Rady Ministrów (Biura Organizacji i Spraw Osobowych).

§ 15. Organa kontroli nie mogą wydawać żadnych zarządzeń ani orzeczeń z wyjątkiem spraw:

- a) nagłych, podlegających kontroli, a nie cierpiących zwłoki, jeżeli w inny sposób nie można zapobiec szkodzi Skarbu Państwa lub interesu publicznego — zawiadamiając o tym niezwłocznie władze kontrolowanej jednostki, której te zarządzenia dotyczyły;
- b) dotyczących wykonywania kontroli w samodzielnych oddziałach kontroli.

Odpisy wydanych zarządzeń i orzeczeń winny być nadsyłane do właściwych organów Najwyższej Izby Kontroli.

§ 16. Wszystkie sprawy, podlegające na podstawie obowiązujących przepisów skierowaniu do władz, powołanych do ścigania przestępstw, organa kontroli kierują bezpośrednio do tych władz z wnioskiem o wszczęcie dochodzenia, zawiadamiając jednocześnie zwierzchnika administracyjnego kontrolowanej jednostki, oraz właściwy organ Najwyższej Izby Kontroli.

§ 17. Organa i inspektorzy kontroli nie ponoszą odpowiedzialności za stan organizacji, administracji, gospodarki i funkcjonowania kontrolowanych jednostek, natomiast są odpowiedzialni za rzetelne stwierdzenie stanu faktycznego i wierne jego odtworzenie.

§ 18. Inspektorzy kontroli legitymują się, niezależnie od legitymacji służbowych, osobnymi delegacjami — podpisanymi przez kierownika (zastępcę) odpowiedniego organu kontroli.

§ 19. Jednostki, podlegające kontroli i wymienione w § 9 niniejszego rozporządzenia, obowiązane są udzielać organom kontroli, w zakresie ich właściwości, oraz poszczególnym inspektorom kontroli w związku z ich czynnościami żądanych wyjaśnień ustnych lub pisemnych, wglądu do ksiąg, akt, dokumentów i t. d. oraz wszelkiej pomocy i ułatwień służbowych.

§ 20. Na żądanie organów kontroli władze i organa Ministerstwa P. i T. są obowiązane delegować swych pracowników, posiadających specjalne wykształcenie lub wiadomości, do pomocy w czynnościach kontrolnych lub w charakterze rzeczoznawców.

§ 21. Wszystkie departamenty i biura Ministerstwa Poczty i Telegrafów oraz urzędy i instytucje, zakłady i przedsiębiorstwa typu centralnego obowiązane są dostarczać Samodzielnemu Wydziałowi Kontroli w Ministerstwie Poczty i Telegrafów w ustalonej przez ten wydział liczbie egzemplarzy odpisy zarządzeń, instrukcji, okólników i t. p., dotyczących organizacji, administracji, gospodarki i funkcjonowania jednostek resortu oraz udzielać informacji w zakresie uprawnień organu kontroli przewidzianym.

Powyższe odnosi się analogicznie do resortowych władz, urzędów, instytucji i przedsiębiorstw niższych szczebli w stosunku do organów kontroli ich stopnia (§ 5).

IV.

Planowanie kontroli.

§ 22. Kontrola na wszystkich stopniach jest wykonywana planowo na podstawie okresowych (rocznych i kwartalnych) planów kontroli.

§ 23. Minister Poczty i Telegrafów zatwierdza ogólne założenia do okresowego planowania kontroli w całym resorcie opracowane przez Samodzielny Wydział Kontroli na podstawie założeń programowych Rządu, oceny stanu administracji i gospodarki resortu oraz zgłoszonych wniosków.

Kierownicy komórek organizacyjnych Ministerstwa (departamentów, biur, samodzielnych wydziałów) zgłaszają kierownikowi organu kontroli swoje wnioski i uwagi do okresowych planów kontroli.

§ 24. Na podstawie ogólnych założeń do okresowego planowania kontroli organa kontroli wszystkich stopni sporządzają szczegółowe plany kontroli i przedstawiają je do zatwierdzenia kierownikowi jednostki organizacyjnej, w skład której wchodzi.

Niezależnie od tego, każdy organ kontroli (oprócz organu na stopniu Ministerstwa) przedstawia swój plan kontroli kierownikowi organu kontroli wyższego stopnia, który jest uprawniony wnieść do planu poprawki, wynikające z potrzeby wzajemnego uzgadniania kontroli różnych stopni jak również niezbędne uzupełnienia do planu. Poprawki te i uzupełnienia są dla organu kontroli niższego stopnia wiążące.

§ 25. Organ kontroli wyższego stopnia jest uprawniony do sprawdzania wykonania planów kontroli organu kontroli stopnia niższego.

§ 26. Niezależnie od kontroli planowych mogą być w uzasadnionych wypadkach przeprowadzane kontrole doraźne, a to na zlecenie kierownika jednostki organizacyjnej, w skład której wchodzi organ kontroli lub organu kontroli wyższego stopnia, bądź z własnej inicjatywy organu kontroli.

V.

Dokumentacja, sprawozdawczość i postępowanie pokontrolne

§ 27. O wyniku swych czynności inspektorzy kontroli sporządzają protokoły kontroli i sprawozdania pokontrolne. Jeden egzemplarz protokołu winien być pozostawiony w jednostce kontrolowanej. Protokoły z kontroli, dwustronnie

podpisane, stanowią stwierdzenie faktów ujawnionych w toku kontroli. Do protokołu władza kontrolowana ma prawo wpisać zastrzeżenia. W razie braku zastrzeżeń winna być o tym poczyniona wzmianka w protokole.

§ 28. Sprawozdania pokontrolne zawierają analizę i ocenę stwierdzonego protokołem stanu faktycznego, ustalenie odpowiedzialności i omówienie okoliczności, mających wpływ na stan organizacji, administracji, gospodarki i funkcjonowania jednostek kontrolowanych jak również wnioski co do poprawy stwierdzonego stanu faktycznego oraz co do sposobu odzyskania strat i ukarania winnych.

§ 29. Organa kontroli kierują wnioskami do władzy przełożonej jednostki kontrolowanej, bądź do kierownika jednostki kontrolowanej, a na podstawie tych wniosków władze przełożone lub kierownik wydają zarządzenia, za które ponoszą pełną odpowiedzialność. Organa kontrolne mają prawo domagać się terminowego powiadomienia o wydanych zarządzeniach i o ich wykonaniu, co nie dotyczy wniosków kierowanych do władzy naczelnej.

§ 30. Organa kontroli mogą występować z wnioskami pokontrolnymi jedynie do władz równego lub niższego szczebla. W razie potrzeby bezpośredniego wystąpienia do władz przełożonych jednostki, w skład której wchodzi wnioskujący organ kontroli, wystąpienia na wniosek tego organu dokonują organ kontroli wyższego stopnia.

W razie nieuwzględnienia wniosków organu kontroli przez władzę równego lub niższego szczebla, rozstrzyga wspólny przełożony.

§ 31. W razie rozbieżności zdań między kierownikiem organu kontroli a jego zwierzchnikiem (władzą administracyjną) w związku z wydaniem lub wykonaniem zarządzeń pokontrolnych, kierownikowi organu kontroli służy odwołanie do kierownika wyższego stopnia kontroli. Kierownik organu kontroli wyższego stopnia decyduje wówczas o przedstawieniu sprawy do rozstrzygnięcia swemu zwierzchnikowi jako przełożonemu władzy administracyjnej jednostki kontrolowanej.

Jeżeli zwierzchnia administracyjna władza organów kontroli wyda zarządzenie, wynikające z wniosków kontroli lub w sprawie sprawowania kontroli, mimo sprzeciwu kierownika tego organu kontroli, zarządzenie to winno być wykonane, ale kierownik organu kontroli obowiązany jest niezwłocznie donieść o tym kierownikowi wyższego stopnia kontroli.

§ 32. Odpisy swych ważniejszych wystąpień oraz sprawozdania okresowe z własnej działalności organu kontroli kierują do organów kontroli wyższego stopnia. Wyniki kontroli związane z wykonywaniem budżetu organu kontroli przesyłają do władomości Komisji Oszczędnościowej w Ministerstwie Skarbu, za pośrednictwem centralnego organu kontroli (Samodzielnego Wydziału), któremu przesyłają bezpośrednio sprawozdania.

§ 33. Na podstawie wyników kontroli własnego organu kontroli oraz sprawozdań z działalności niższych organów kontroli. Naczelnik Samodzielnego Wydziału Kontroli w Ministerstwie Poczt i Telegrafów przedstawia Ministrowi roczne i kwartalne sprawozdania z działalności i wyników kontroli w całokształcie administracji resortu.

VII.

Współdziałanie kontroli wewnętrznej z innymi komórkami organu zacyjnymi Ministerstwa Poczt i Telegrafów.

§ 34. Między organami kontroli wewnętrznej a innymi komórkami organizacyjnymi Ministerstwa Poczt i Telegrafów (w szczególności komórkami załatwiającymi sprawy organizacyjne i budżetowe) powinien istnieć stały wzajemny kontakt, oparty na ścisłym współdziałaniu oraz systematycznej wymianie informacji, wniosków, osiągnięć i zamierzeń.

§ 35. Organa kontroli wewnętrznej biorą udział w ważniejszych konferencjach, odprawach i zjazdach kierowników jak i pracowników jednostek organizacyjnych Ministerstwa Poczt i Telegrafów.

§ 36. W miarę potrzeby przedstawiciele jednostek organizacyjnych Ministerstwa Poczt i Telegrafów biorą udział w zjazdach i konferencjach organizowanych przez kontrolę wewnętrzną.

Zadaniem tych konferencji winno być:

- skoordynowanie działalności organów kontroli z innymi komórkami organizacyjnymi,
- ustalenie wniosków i wytycznych do zarządzeń potrzebnych dla usunięcia braków i niedociągnięć w poszczególnych jednostkach organizacyjnych,
- omówienie wykonania planów działalności kontrolnych i inspekcyjnych za okres ubiegły.

Protokoły zjazdów i konferencji wymienionych w § 35 winny być przesyłane Samodzielnemu Wydziałowi Kontroli Ministerstwa P. i T.

VIII.

Współpraca z kontrolą państwową, skarbową i bankową oraz władzami powołanymi do ścigania przestępstw.

§ 37. Organa kontroli współpracują z Najwyższą Izbą Kontroli przez:

a) nadsyłanie przez organa kontroli podległe Ministerstwu Poczt i Telegrafów do właściwych organów Najwyższej Izby Kontroli okresowych planów pracy, okresowych sprawozdań z czynności oraz sprawozdań z kontroli w sprawach o szczególnym znaczeniu dla interesów Państwa, a także na żądanie Najwyższej Izby Kontroli i jej Delegatur — wszelkich materiałów z dokonanych czynności kontrolnych;

b) powiadamianie przez wszystkie organa kontroli w miarę możliwości Delegatur Najwyższej Izby Kontroli o rozpoczęciu kontroli w terenie;

c) udział we wspólnych kontrolach.

Organa Najwyższej Izby Kontroli mogą ponadto zgłaszać właściwym organom kontroli wewnętrznej wnioski o przeprowadzenie kontroli nieprzewidzianych w okresowych planach pracy.

§ 33. Samodzielny Wydział Kontroli porozumiewa się z Ministerstwem Skarbu oraz właściwymi państwowymi bankami — w celu koordynacji kontroli i wykorzystuje materiał uzyskany przez te instytucje w związku z prowadzoną przez nie kontrolą finansową przedsiębiorstw.

Do wyników kontroli związanych z wykonywaniem budżetu stosuje się odpowiednio § 32.

§ 39. Organa kontroli wewnętrznej obowiązane są na żądanie Najwyższej Izby Kontroli i jej delegatur dostarczać im wszelkich materiałów z dokonywanych czynności kontroli bez specjalnego upoważnienia Samodzielnego Wydziału Kontroli.

Organa kontroli wewnętrznej obowiązane są na żądanie władz powołanych do ścigania przestępstw (jak: Władze Sądowe, Delegatury Komisji Specjalnej do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym, Urzędy Bezpieczeństwa Publicznego) dostarczać im bez specjalnego upoważnienia Samodzielnego Wydziału Kontroli wszelkich materiałów dotyczących przestępstw w tych wypadkach, kiedy wymienione władze prowadzą dochodzenie w sprawach wykrytych w związku z dokonywaną kontrolą.

VIII.

Współpraca z kontrolą społeczną.

§ 40. Kontrola wewnętrzna współpracuje z Radami Narodowymi przez udział przedstawicieli Rady Narodowej w kontroli, przeprowadzanej na jej wniosek a także w kontroli, przeprowadzanej z inicjatywy kontroli wewnętrznej, jeżeli Rada uzna swój udział w tej kontroli za potrzebny.

Dla umożliwienia Radzie Narodowej powzięcia decyzji co do udziału w komisyjnej kontroli — inspektorzy kontroli wewnętrznej obowiązani są zawiadamiać właściwą Radę o rozpoczęciu kontroli. Nie dotyczy to kontroli doraźnych dla zbadania określonych spraw przeprowadzanych z inicjatywy organów kontroli wewnętrznej.

Organa kontroli wewnętrznej doręczają Radzie Narodowej odpisy protokołów kontroli, przeprowadzanych na obszarze właściwości terytorialnej Rady Narodowej.

Nie dotyczy to protokołów kontroli doraźnych dla zbadania określonych spraw przeprowadzanych z inicjatywy organów kontroli wewnętrznej bez udziału przedstawicieli Rady Narodowej.

Poza tym organa kontroli wewnętrznej powiadamiają Prezydium Rad Narodowych o usunięciu uchybień stwierdzonych w wyniku kontroli przeprowadzonej z udziałem przedstawicieli Rady Narodowej.

IX.

Powolywanie, odwoływanie i przenoszenie pracowników organów kontroli.

§ 41. Naczelnika Samodzielnego Wydziału Kontroli powołuje i odwołuje Minister Poczt i Telegrafów.

Kierowników samodzielnych oddziałów kontroli i inspektorów kontroli powołuje, odwołuje i przenosi Minister Poczt i Telegrafów na wniosek Naczelnika Samodzielnego Wydziału Kontroli, uzgodniony z Naczelnikiem Wydziału Personalnego.

§ 42. Inspektorzy kontroli, niezależnie od funkcji, jakie sprawują we wszystkich organach kontroli, nie mogą równoległe z obowiązkami kontrolnymi i w ciągu dwóch lat po ustaniu stosunku służbowego z organem kontrolnym zajmować jakiegokolwiek stanowiska administracyjnego w jednostkach, które podlegały ich kontroli.

Inspektorom kontroli nie można również powierzać żadnych funkcji administracyjnych w jednostkach, w skład których wchodzi.

O odchyleniach od powyższych zasad decyduje Komisja Kwalifikacyjna przy Radzie Państwa, do której należy w tych sprawach kierować odpowiednio uzasadnione wnioski za pośrednictwem Samodzielnego Wydziału Kontroli w Ministerstwie Poczt i Telegrafów.

§ 43. Decyzje Komisji Kwalifikacyjnej, o których mowa w niniejszym rozdziale, nie naruszają ustawowych kompetencji Prezesa Rady Ministrów co do wyrażenia zgody na mianowanie i awansowanie urzędników zgodnie z art. 18

ustawy z dnia 17.II. 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 11, poz. 72).

X.

Postanowienia końcowe.

§ 44. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w „Monitorze Polskim“.

PREZES RADY MINISTRÓW

Józef Cyrankiewicz

PREZES NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

Franciszek Józwiak-Witold

MINISTER POCZT I TELEGRAFÓW

w/z Z. Lipiński

Podsekretarz Stanu

705.

ZARZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 25 maja 1949 r.

o organizacji i funkcjonowaniu kontroli wewnętrznej w Ministerstwie Rolnictwa i R. R. oraz urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach podległych, wydane w porozumieniu z Prezesem Najwyższej Izby Kontroli na wniosek Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

Na podstawie pkt. 7 uchwały Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1948 r. oraz równobrzmiącej uchwały Rady Państwa z dnia 5 maja 1948 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania kontroli wewnętrznej w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych, oraz o jej współpracy z kontrolą państwową i społeczną (Monitor Polski Nr. 51, poz. 292 i 293) i art. 26 ustawy z dnia 9 marca 1949 r. o kontroli państwowej (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 74), zarządzam co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

§ 1. Zarządzenie niniejsze ustala szczegółową organizację, zakres działania i funkcjonowania kontroli wewnętrznej w Ministerstwie Rolnictwa i R. R. oraz zasady jej współpracy z kontrolą państwową i społeczną.

§ 2. Kontrola wewnętrzna w Ministerstwie Rolnictwa i R. R. zwana będzie w dalszym ciągu niniejszego zarządzenia „kontrolą“, jej organa — „organami kontroli“, zaś osoby powołane do jej wykonywania — „inspektorami kontroli“.

Określenia te winny być używane we wszystkich przepisach (zarządzeniach, instrukcjach, regulaminach, okólnikach itp.) Ministerstwa Rolnictwa i R. R. w odróżnieniu od czynności inspekcji, wykonywanych przez fachowe organa nadzoru (§ 3).

§ 3. Czynności inspekcji (prawo wydawania zarządzeń, odpowiedzialność za nadzorowaną jednostkę, ciągłość czuwania), stanowiące funkcję właściwych fachowych komórek organizacyjnych, zgodnie z punktem 26 powołanej uchwały Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1948 r., sprawowane są niezależnie od kontroli, zorganizowanej i działającej na podstawie niniejszego zarządzenia.

§ 4. Organa kontroli wewnętrznej, z wyjątkiem organu na szczeblu Ministerstwa, nie mogą kontrolować jednostki administracyjnej, w skład której wchodzi, a przeprowadzane przez nie na zarządzenie władzy administracyjnej w jednostce organizacyjnej tego samego szczebla doraźne i częściowe dochodzenia nie mają mocy prawnej aktu kontroli.

II. Organizacja kontroli.

§ 5. 1. Tworzy się następujące organa kontroli:

a) w Ministerstwie Rolnictwa i R. R. — Departament Kontroli, podległy bezpośrednio Ministrowi Rolnictwa i R. R.

b) w Zarządzie Centralnym Przedsiębiorstwa Państwowego Gospodarstwa Rolne — Biuro Kontroli, podległe bezpośrednio Dyrektorowi Generalnemu.

c) w Zarządach Okręgowych Przedsiębiorstwa Państwowego Gospodarstwa Rolne — Inspektoraty Kontroli, podległe bezpośrednio Dyrektorom Okręgów.

d) w Zarządzie Centralnym Przedsiębiorstwa Techniczna Obsługa Rolnictwa — Główny Inspektorat Kontroli, podległy bezpośrednio Dyrektorowi Naczelnemu.

e) w Zarządach Okręgowych Przedsiębiorstwa Techniczna Obsługa Rolnictwa — Inspektoraty Kontroli, podległe bezpośrednio Dyrektorom Okręgów.

2. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych po uzyskaniu opinii Biura Organizacji i Spraw Osobowych Prezydium Rady Ministrów oraz w uzgodnieniu z Ministrem Skarbu i Prezesem Najwyższej Izby Kontroli ustala etaty osobowe poszczególnych organów kontroli wewnętrznej (resortowej).

§ 6. Całokształtem kontroli w Ministerstwie Rolnictwa i R. R. w zakresie organizacji, wyszkolenia, planowania i wykonywania kontroli oraz sprawozdawczości kieruje dyrektor departamentu kontroli w Ministerstwie Rolnictwa i R. R., odpowiedzialny przed Ministrem Rolnictwa i R. R.

§ 7. Do szczególnych obowiązków i uprawnień dyrektora departamentu kontroli Ministerstwa Rolnictwa i R. R. z tytułu kierownictwa kontroli należą:

a) wnioskowanie i opiniowanie w sprawach organizacji kontroli oraz w sprawach obsady personalnej na stanowiskach kontrolerskich (§ 40).

b) współpraca i bezpośrednie uzgadnianie w sprawach kontroli, a szczególnie w sprawie planu i sprawozdaw-

czości kontroli, z Najwyższą Izbą Kontroli,

c) wydawanie ogólnych instrukcji, wytycznych itp. w przedmiocie planowania kontroli, w szczególności celem uniknięcia zbieżności kontrolowania przez organa różnych stopni kontroli co do czasu i przedmiotu kontroli oraz wytycznych podręczników fachowych, wzorów itp. w sprawie wykonywania kontroli metodyki kontroli i sprawozdawczości, z uwzględnieniem przepisów specjalnej instrukcji, wydanej przez Ministra Rolnictwa i R. R. w porozumieniu z Prezesem Najwyższej Izby Kontroli (p. 8 uchwały Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1948 r.),

d) sprawowanie ogólnego fachowego nadzoru nad wykonywaniem kontroli przez organa kontrolne wszystkich stopni,

e) prawo żądania od wszystkich organów kontroli podległych Ministerstwu Rolnictwa i R. R. wykonania określonych czynności kontrolnych.

f) programowe szkolenie inspektorów kontroli, prowadzenie odpraw, instruktaży, egzaminów.

§ 8. Departament kontroli Ministerstwa Rolnictwa i R. R. prowadzi centralną ewidencję planów kontroli oraz kontroli wykonanych na podstawie otrzymywanych sprawozdań okresowych

§ 9. Władze administracji zespolonej na szczeblu I i II instancji, nie posiadają odrębnych organów kontroli. Kontroli, tę wykonywa wydział (referat) kontroli przy wojewodzie (staroście).

III. Zakres działania organów kontroli.

§ 10. Kontroli podlegają:

a) wszystkie komórki Ministerstwa Rolnictwa i R. R. oraz jednostki podległe lub nadzorowane (urzędy, instytuty i przedsiębiorstwa),

b) przedsiębiorstwa, zakłady, instytucje pozostające pod zarządem Ministerstwa Rolnictwa i R. R. lub jego jednostek organizacyjnych, względnie prowadzone przy udziale finansowym Ministerstwa Rolnictwa i R. R.

c) wszelkie inne przedsiębiorstwa, zakłady i instytucje osób fizycznych lub prawnych, bez względu na ich formę prawną i organizacyjną, wykonujące zadania zleczone na rzecz Ministerstwa Rolnictwa i R. R. względnie na rzecz jednostek mu podległych lub przezeń nadzorowanych — w granicach tych zleceń.

d) urzędy, zakłady, instytucje i przedsiębiorstwa osób fizycznych lub prawnych, otrzymujące subwencje lub dotacje z budżetu Ministerstwa Rolnictwa i R. R. w zakresie użycia tych subwencji lub dotacji

§ 11. Minister Rolnictwa i R. R. może zlecić organom kontroli wykonywanie kontroli innych zakładów, instytucji, organizacji i przedsiębiorstw, nie wymienionych w § 10, z tytułu nadanych mu szczególnych zadań państwowych w zakresie ustawowego działania resortu

§ 12. Poszczególne organa kontroli (§ 5) są właściwe do wykonywania kontroli:

a) departament kontroli Ministerstwa Rolnictwa i R. R. — wszystkich jednostek organizacyjnych: urzędów, przedsiębiorstw, instytucji, zakładów wymienionych w § 10, przy czym jednak do wszczęcia kontroli w komórkach organizacyjnych Ministerstwa (Centrali) wymagane jest osobne zlecenie Ministra.

W zasadzie jednak departament kontroli jest powołany do planowej i systematycznej kontroli oraz do doraźnego badania i sprawdzania wykonania w zakresie organizacji, administracji, gospodarki i rzeczowej działalności resortowej jednostek (instytutów, zakładów i przedsiębiorstw) typu centralnego i urzędów na szczeblu bezpośrednio niższym (Działu Roln. i R. R.). Kontrolę pozostałych jednostek przeprowadza w zasadzie wrywkowo lub w razie konieczności.

b) Biuro Kontroli w Przedsiębiorstwie Państwowego Gospodarstwa Rolne — do planowej i systematycznej kontroli oraz do doraźnego badania i sprawdzania wykonania w zakresie organizacji, administracji, gospodarki wszystkich komórek organizacyjnych przedsiębiorstwa Państwowego Gospodarstwa Rolne, podległych Zarządowi Centralnemu Państwowych Gospodarstw Rolnych.

c) Główny Inspektorat Kontroli w przedsiębiorstwie Techniczna Obsługa Rolnictwa — do planowej i systematycznej kontroli oraz do doraźnego badania i sprawdzania wykonania w zakresie organizacji, administracji, gospodarki wszystkich komórek organizacyjnych przedsiębiorstwa Techniczna Obsługa Rolnictwa podległych Centralnemu Zarządowi przedsiębiorstwa Techniczna Obsługa Rolnictwa.

d) Inspektoraty Kontroli w Zarządach Okręgowych Przedsiębiorstwa Państwowego Gospodarstwa Rolne i Techniczna Obsługa Rolnictwa — do kontroli wszystkich podległych Zarządowi Okręgowym jednostek organizacyjnych.